

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

М.З.Н.

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Мала академія наук
України під егідою
ЮНЕСКО

Національний
технічний університет
ДНІПРОВСЬКА
ПОЛІТЕХНІКА
1899

Міністерство освіти і науки України
Національна академія наук України
Національний центр «Мала академія наук України»
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
Київський національний університет
будівництва і архітектури
Національний університет «Запорізька політехніка»
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»
Національний університет «Львівська політехніка»

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

**ХVІІІ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«АКАДЕМІЧНА Й УНІВЕРСИТЕТСЬКА
НАУКА: РЕЗУЛЬТАТИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ»**

09 – 12 грудня 2025 року
Полтава

відповідним коригуванням співвідношення площин порожнього та насиченого візуальними елементами простору сторінки.

Таким чином, керуючись опрацьованими у світовому Інтернет-товаристві принципами ВЕБ-дизайну, і спираючись на особисте композиційне мислення та творчий досвід, художньо опрацьовуємо ВЕБ-сайт професійного художника, який викладає образотворче мистецтво, з метою достойно представити в Інтернет-середовищі творчу особистість — носія культурних цінностей.

Література:

1. Безсонова Л. М. До питання про формування проектної моделі сучасного українського логотипа: чинники впливу на художньо-пластичну мову // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. – 2014. – №1. – С.8-13.

2. Величко Н. В. Тенденції розвитку засобів візуальної комунікації в контексті дизайну книги // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. – 2020. – №3. – С.5-13.

3. Голобородько В. М., Опалев М. Л. Формування дизайн-ергономічних вимог до користувачького інтерфейсу WEB-сайтів // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. – 2011. – №3. – С.16-19.

4. Іноземцева С. В. Дослідження принципів вебдизайну як візуальної складової сучасної інтернет-культури // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. – 2021. – №1. – С.13-19.

5. Соколов О. В. Методика проектування об'єктів інформаційного дизайну // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. – 2015. – №6. – С. 28-31.

6. Яковець І. О. Візуальні мистецтва в контексті розвитку культури інформаційного суспільства // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. – 2014. – №1. – С.121-125.

УДК 727:373:[643.8:355.58]

АДАПТАЦІЯ ЗАХИСНИХ СПОРУД У ШКІЛЬНИХ БУДІВЛЯХ ДЛЯ ВИКОРИСТАННЯ В УМОВАХ МИРНОГО ЧАСУ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ПІДХОДИ

Петров В.В., аспірант.,
peeterssonn@gmail.com

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
maksim027r@gmail.com

Відповідно до Указу Президента України від 24.02.2022 № 64/2022 та Закону України № 2102-ІХ питання створення безпечного освітнього середовища й облаштування захисних споруд у школах стало одним із ключових державних пріоритетів. Нормативні документи (ДБН В.2.2-5:2023, ДБН В.1.1-7:2016, ДБН В.2.2-9:2018, ДБН В.2.2-40:2018) регламентують вимоги до захисних споруд, проте переважно для воєнного часу, тоді як аспекти їх довгострокової експлуатації та адаптації до освітніх, соціальних і культурних функцій у мирний період потребують подальшого уточнення.

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю забезпечення раціонального використання ресурсів та модернізації шкільної інфраструктури: захисні споруди, що тривалий час простоюють або використовуються обмежено, можуть бути перетворені на повноцінні багатофункціональні простори для навчання, дозволяти й потреб громади, не втрачаючи здатності виконувати свою захисну функцію у разі загрози.

Метою дослідження є аналіз можливостей та умов адаптації захисних споруд шкіл для використання в мирний час із урахуванням нормативних вимог, архітектурно-планувальних, технічних, соціальних та економічних аспектів.

У ході роботи було розглянуто та проаналізовано:

1. Типологію та захисні характеристики споруд. Захисні споруди у шкільних будівлях класифіковано за рівнем захисту, конструктивною схемою, розташуванням та функціональним призначенням. Найбільш перспективними для адаптації є споруди подвійного призначення (СПП) з властивостями протирадіаційних укриттів (ПРУ), які поєднують високий рівень захисту з потенціалом багатофункціонального використання у мирний час.

2. Архітектурно-планувальні та технічні рішення. Розглянуто вимоги до організації простору адаптованих укриттів: забезпечення природного й штучного освітлення, ефективної вентиляції, необхідних параметрів мікроклімату, акустичного комфорту, безбар'єрного доступу та можливості швидкого повернення приміщення до режиму повноцінної захисної споруди.

3. Функціональні сценарії використання у мирний час. На основі аналізу вітчизняних і зарубіжних практик виокремлено основні напрями адаптації укриттів: навчальні простори, спортивні зали та майданчики, соціальні простори для роботи з громадою, культурні центри, коворкінги, тощо. Така багатофункціональність підвищує потенційну корисність цих приміщень для громади й сприяє їхній інтеграції в повсякденне життя шкіл.

4. Економічні аспекти трансформації. Проаналізовано основні категорії витрат на переобладнання укриттів та можливі джерела фінансування. Окремо розглянуто потенціал отримання додаткових доходів через оренду просторів, що дозволяє знизити витрати на утримання споруд і підвищити їхню довгострокову рентабельність.

Висновки та пропозиції:

1. Адаптація захисних споруд у шкільних будівлях до умов мирного часу має розглядатися як обов'язковий напрям модернізації освітньої інфраструктури, а не тимчасове резервне рішення.

2. Базовою моделлю для шкіл доцільно приймати споруди подвійного призначення (СПП з властивостями ПРУ), що поєднують належний рівень захисту з можливістю багатофункціонального використання.

3. Необхідно доповнити чинні ДБН чіткими вимогами та типовими рішеннями щодо адаптації існуючих укриттів (планування, інженерні системи, інклюзивність, енергоефективність).

4. Доцільно розробити й апробувати пілотні проекти в реальних школах з подальшим тиражуванням найуспішніших моделей як рекомендацій для органів місцевого самоврядування та проектних організацій.

Література:

1. *Borg, War Memorials: From Antiquity to the Present, Leo Cooper, London, 1991.*
2. *J. Winter, E. Sivan (Editors), War and Remembrance in the Twentieth Century, Cambridge University Press, Cambridge, 1999.*
3. *J.R. Neff, Honoring the Civil War Dead: Commemoration and the Problem of Reconciliation (Modern War Studies) (first edition), University Press of Kansas, Lawrence, 2005.*
4. *Whitmarsh, "We Will Remember Them." Memory and Commemoration in War Museums, Journal of Conservation and Museum Studies, 7, 2001, pp. 11-15, DOI:10.5334/jcms.7013*
5. *J.M. Mayo, War Memorials as Political Memory, Geographical Review, 78(1), 1988, pp. 62-75, DOI:10.2307/214306.*
6. *Про введення воєнного стану в Україні : Указ Президента України від 24 лютого 2022 р. № 64/2022.*
7. *Про затвердження Указу Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" : Закон України від 24 лютого 2022 р. № 2102-IX.*
8. *Захисні споруди цивільного захисту : ДБН В.2.2-5:2023. – Київ : Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України, 2023.*

9. Будинки і споруди. Заклади освіти : ДБН В.2.2-3:2018 : із Зміною № 1. – Київ : Міністерство розвитку громад та територій України, 2022.
10. Будинки і споруди. Громадські будинки та споруди. Основні положення : ДБН В.2.2-9:2018 : зі Зміною № 1. – Київ : Мінрегіон України, 2018.
11. Пожежна безпека об'єктів будівництва. Загальні вимоги : ДБН В.1.1-7:2016. – Київ : Мінрегіон України, 2016.
12. Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення : ДБН В.2.2-40:2018. – Київ : Мінрегіон України, 2018.
13. Практичний посібник з проєктування укриттів у дитсадках та школах / Міністерство відновлення України. – Київ, б. р.
14. Архітектурні рішення для укриттів. Журнал «Архітектура і будівництво». — Київ, 2023.
15. Глобальні практики управління захисними спорудами. Журнал «Цивільний захист». — Берлін, 2022.

УДК 711.4

ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНО СТАЛОГО ФУНКЦІОНАЛЬНО-ПРОСТОРОВОГО КАРКАСУ В ЗОНІ ВПЛИВУ ВЕЛИКОГО МІСТА (НА ПРИКЛАДІ ПОЛТАВИ)

Печененко О.В.,

*Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
ovpechenenko@gmail.com.*

Розвиток сучасних міст супроводжується впливом на прилеглі території, що призводить до фрагментації, деградації природних і ландшафтних систем, що негативно впливає на зниження стабілізуючих функцій природного середовища, в той же час, глобальні кліматичні зміни є незворотніми процесами, що потребують управлінських та законодавчих змін.

Полтава, як і більшість міст України, функціонує у контексті комплексних викликів сьогодення: зростаючої навантаженості інфраструктури, деградації природних ресурсів, зміни ландшафтів і кліматичних умов, що ще сильніше посилюються в умовах війни та ведення бойових дій на території України. Все це обумовлює необхідність розробки системних підходів до управління територіальним розвитком та формування екологічно-орієнтованих просторових структур здатних до адаптації та пом'якшення впливу кліматичних змін та наслідків еко- та урбоциду.

Урбанізація є одним з основних чинників трансформації сучасних міст і їх прилеглих територій. В рамках цього процесу виникає необхідність пошуку шляхів забезпечення сталого розвитку міських зон, при чому, очевидно є необхідність формування екологічно сталого функціонально-просторового каркасу в зонах впливу великих міст, що забезпечував би стійкість територій (систем) до кризових змін та викликів, забезпечуючи баланс між урбанізованими та природними елементами.

Кліматичні та екологічні виклики, що постають перед сучасними містами, зумовлюють необхідність переосмислення традиційної моделі планування, у яких природні елементи стають ключовими «буферами» та регуляторами, що в свою чергу потребує визначення концептуальних підходів до формування екологічно сталого функціонально-просторового каркасу, що розглядається як інтегрована система територій з відповідними режимами використання та функціями (ландшафтно-рекреаційна, житлова, виробнича та транспортна інфраструктура), які взаємодіють між собою забезпечуючи екологічну стабільність і сталий розвиток міських та прилеглих територій в зоні впливу великого міста.